



gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrtletja 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 15. novembra 1871.

O b s e g: Skočidolski panj. — O zložbi zemljišč. — Drevesca namenjena za pogozdevanje Krasa. — Babje leto. — Ali se vzame poroštvo z besedami: „dober stojim za njega?“ — Poročilo o XXIII. skupščini Matičinega odbora 2. nov. 1871. — Bivša pariška komuna in socializem. — Telovadno in boriteljsko imenoslovje. (Konec.) — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Skočidolski panj.

„Novice“ so v svojem 38. listu prinesle prav natančen pretres zgorej imenovanega panja. Gosp. Dolenec mi je zelo vstregel, da je popis in obris tega panja s kritičnim očesom pregledal in odkritosrčno povedal, kar mu ne dopada, in meni s tem priliko dal dokazati, da navedene nepopolnosti so večidel le dozdevne.

Zastran mér ovega panja mu g. Dolenec samo to očituje, da je preširok. To izvira iz tega, ker pri „Bučelarčku“ pól za korekturo nisem v roke dobival; sploh so moji panji z 9 satniki zunaj le 15 palcev široki.

Gledé notranje oprave mu ne dopada, da so satniki podolgoma vloženi a ne počez. Kdor ima bučelnjak v zavetji, in ga o hudem mrazu zapira, pa tudi dobro sklenjene panjove ima, temu se ni treba bati, da bi mu dobri panji, dasiravno satnike po dolgem vložene imajo, od mraza ali lakote poginili, kajti bučele se pri tej legi satnikov zmirom dalje za strdjo pomikati morejo, česar pa pri vprek položenih satnikih ne morejo storiti, tako, da na prednjih satnikih sedeče bučele ali lakote poginejo, ali pa, če hočejo na drugo stran sata prilesti, pri tem otrpnejo zato, ker gorko družbo zapusté.

Satniki se g. Dolencu predolgi in toraj tudi pretežki zdé. Res, da morajo naši satniki memo poprečnih močnejši in toraj teži biti, a to ne znese toliko, ker en satnik ne tehta več od 9 lotov. Vrh tega je treba iz začetka satovje na poprečne satnike prilepiti, sicer bučele ne delajo svojega dela po satniku; to je pa premudljivo in pri podolgoma položenih celó odpade, ker je samo treba rob trivoglatega satnika povoščiti.

„Podolgoma vloženi satniki — pravi g. Dolenec dalje — so dvem novejšim bučelorejskim najdbam popolnoma nasprotni. Prva je naprava medene zaloge, druga pa izpraznovanje satja s pomočjo centrifugalnega stroja. Skočidolskemu panju se pa medena zaloga še vtelesiti ne dá, še manj pa je mogoče centrifugalni stroj rabiti; kajti ta bi moral že strašno velik biti, v takem pa bi se satje vse potrgalo.“ — Na to odgovorim to-le: Moj centrifugalni stroj, ki nosi 4 satnike, ne meri več počez kot $3\frac{1}{2}$ čevlja, toraj še ni tako strašan; tudi satovi se niso nič potrgali. Pobiram satnike za izpraznovanje strdi o sv. Mihelu, ko ni več bučelne zalege. Med letom pa stranski satniki nimajo zalege ali ploda; te gré izprazniti in izpraznjene nazaj postaviti.

Da z žreblički, ki satnike na tramiče pritrdijo, ni premudljivo ravnati, bode se vsaki prepričal, ki bo ta panj pri prihodnji razstavi v Ljubljani pogledati hotel. Bučelorejci bodo pri tej priliki vsestransko o popolnostih in nepopolnostih vseh razstavljenih panjev soditi mogli.

Iz Koroškega.

J. Sumper.

O zložbi zemljišč.

Priobčil Franc Schollmayr.

Čeravno so „Novice“ že mnogokrat svoj glas povzdignile za zložbo zemljišč, vendar je treba, ponavljati ta glas tako dolgo, da beseda ne ostane samo na papirji, ampak da prestopi v življenje.

Da dosedanja sistema razkosa nega gospodarstva napredek v poljedelstvu ovira, to bode potrdil gotovo vsak izvedenec v poljedelstvu. S tem, da se napravljajo premnoge meje, stavijo mejniki, delajo poljska in volarska pota, zapravlja in trati se zemlja; pomisliti pa je tudi na zamudo časa po sém ter tje napeljanih potih; njive, ki so daleč ena od druge, je dostikrat te težavno nadzorovati; večkrat se tudi kapital ne more rabiti za take male kosove, da bi se močirna zemlja osuševala ali pa voda napeljevala na osuhli svét. Al vse te neugodnosti bodo ostale, ako duh resnega predvarka in sloge ne prešine naših posestnikov, da pridejo do spoznanja, da so to žalostni nasledki dosedanjega razkosa nega gospodarstva.

Na veliko škodo je tudi posilno zemljiško omejevanje, ki posestniku ne pripušča, da bi svojo njivo, ki je med druga zemljišča vrstena, obdelaval po svoje volji in svojem najboljem sprevidu tako, da bi mu kar največ dobička vrgla. Le prevečkrat je primoran, da se drži še vedno starega, že skoro povsod ovrženega trojnopolskega obdelovanja, namesti da bi se poprijel primerne kolobarenja ali vrstenja rastlin, pri katerem bi pri nas še najbolj ugajala Horský-jeva sistema.

To je pa tudi krivo, da živinoreja ne napreduje, kakor bi napredovati mogla, kajti pod takimi neugodnimi okoliščinami je zelo težavno, da bi se moglo obilno in to še posebno klaje pridelovati. Prizadeva naj si tedaj vsak kmetovalec, da se lotreše in znebi tlačéih spon in težkega bremena, ker le po tem smemo upati, da se ne le njegovo lastno, marveč tudi občno ljudsko blagostanje povzdigne.

Gozdarstvo in kmetijstvo je v srednji Evropi tri velike in zgodovinske razvoje dokončalo. V starodavni dobi, ko še ni bilo toliko ljudstva in tudi ne toliko potreb, bavilo se je ljudstvo le s pašniki, ki so jim bili nepogojno potrebni za vzdrževanje živino-

reje. Temu je bilo dolgo tako brez kake posebne premembe. Še le po dolgem prestanku, o času cesarja Karola Vélikega, ko je bilo treba različne tadanje razmere v duhu tadanjega časa na novo uravnati in predelati in se je tudi človeški rod čedalje bolj množil in razplodoval, treba se je bilo nekako bolj poljedelstva poprijeti, in da bi se več žita pridobivalo, nastalo je ravno v tej dobi tako imenovano trojnopoljsko gospodarstvo s prisilnim omejenjem zemljišč. Trojnopoljsko obdelovanje trajalo je blizo kakih 100 let, dokler se ni človeški rod tako razmnožil, da tudi ta sistema čedalje večim in silnim potrebščinam ni več ustrezati mogla.

Nastalo je 19. stoletje, ki nam je vrnilo nove misli in nas tudi učilo, da še ni zadosti, ako kmetijstvo ustreza vsakdanjim potrebščinam, marveč ono mora kot kmetijska obrtnija donášati tudi obresti (činže) od kapitala, kar se pa le s primernim kolobarenjem ali vrstjenjem rastlin doseže.

Kolobar v poljedelstvu je pa zadobil svojo veljavo v 19. stoletji brž ko ne z ono nočjo od 4. avgusta leta 1789., ko je francoski zbor sklenil, da se imajo vsi od privatnopravnega imena nezaviséči zemljiški davki odpraviti in nepogojna svoboda v porabljevanje zemljišč vpeljati. Po tej gospodarsko-kmetijski določbi, s katero je večina posestnikov dobila pravico, da sme s svojim zemljiščem drugače gospodariti, kakor dosehal, nastala je v kmetijstvu sploh velika sprememba.

K tej novi prenaledbi 19. stoletja je slavní Liebig, kot zemljiški kemikar, še največ pripomogel. Liebig je bil namreč prvi, ki je vkrenil poljedelstvo na ono raztezno stran, po kateri je mogoče, da zemlja, gledé svoje rodovitosti, ustreza velikim in silnim zahtevam, razplodovajočega se ljudstva.

To se vé, da imamo še zmerom pričakovati četrte premenjalne dobe, predno dospemo na pot glasovitih Kitajcev, ki so prvi, kar se tiče umnega poljedelstva, in ktera doba nam tudi gotovo ne bode izostala.

(Konec prihodnjič.)

Drevesca namenjena za pogozdevanje Krasa.

Nadzorstvo za pogozdevanje Krasa nam je izročilo prav zanimiv razkaz o sadiščih, ktera je napravilo v Gorici, Rodiku in Serminu in v kterih je do sedaj v 2 letih velikansko število drevesec odgojilo.

Ta drevesca bode po prav nizki ceni prodajalo. Občinam kakor tudi revnim kmetovalcem bode c. kr. nadzorstvo drevesca brezplačno delilo, in imajo občine, kakor tudi dotični revni gospodarji podati prosbe slavnemu c. kr. nadzorništvu za pogozdevanje Krasa v Trstu.

Tu sledí razkaz drevesec:

Štev.:	Imena drevesca:	Cena za 100 drevesec:
55.018	jablan	35 do 40 sold. *)
114.364	hruška	40 do 60 "
89.870	murva	80 "
5.237	kostanj	1 gold.
13.714	oreh	1 "
87.157	črešnja	40 sold.
720	breskev	50 "
829	mandelnovo drevo	50 "
3.752	višnja	50 "
1,313.768	akacija	15 "
10.889	beli javor	40 "
72.000	sveta smokva (Ailant)	5 "
25.175	jesen (fraxinus excelsior)	20 "
4,294.628	mali jesen (frax. ornus)	10 "
188.669	zgodnja lipa	20 "

*) Cena se ravna po starosti in velikosti drevesec.

Štev.:	Imena drevesec:	Cena za 100 drevesec:
20.884	kristov trn (Gledičija)	25 sold.
11.189	divji kostanj	40 "
117.113	melija	20 "
33.449	javor (enoletni)	20 "
484.559	brst	15 "
43931	koprivovo drevesce (Celtis australis)	50 "
1,797.868	črni bor { dveletni	40 "
	{ enoletni	10 "
602.618	borovcev { dveletni	40 "
	{ enoletni	10 "
29.250	gladki bor (Pinus strobus)	50 "
24.069	primorski bor	10 "
607.340	smreka { 3letne	60 "
	{ 2letne	40 "
	{ 1letne	10 "
240.951	mecesen { 3letni	80 "
	{ 2letni	50 "
	{ 1letni	15 "
79.911	slezov grm (Hibiscus syriacus)	3 "
12.647	tuje in ciprese	30 "

Število vseh drevesec — 10,479.293.

„Gosp. List.“

Natoroznanske stvari.

Babje leto.

Kedar pri nas od sv. Martina do sv. Katarine nastanejo lepi topli dnevi, imenuje se to vreme babje leto. —

Kako neki je to vreme prišlo do tega imena? — Nekteri mislijo zato, ker stare babice ta čas rade na solnce hodijo, — drugi, da so ti dnevi zadnji ostanki leta, o kterih se babice spominjajo, da so jim dnevi življenja že pri kraji.

Al verjetniše je, da to imé izvira iz prirotopisa (naravoslovja). Če človek toplega jesenskega dne hodi po polji, vidi, kako je zrak prepleten s tanko pajčevinom. Ta pajčevina bila je nekda zastavica, ktere natoroznanci niso mogli rešiti. Zdaj pa je znano, da ono pajčevino snuje neka vrsta (sorta) jesenskega pajka, kteremu je po latinski imé „thomisus viaticus“ in ki na njej visoko in daleč po zraku potuje. Spustivšega se namreč s kakošne višine na svoji nitki zgrabi pajka vetrič, kterega je zmirom nekoliko v zraku, ga nese po zraku na milje daleč, med tem pa iz-za njega njegova preja ostaja. Darvin pripoveduje, da je 60 milj daleč od suhe zemlje videl na morji, kako se je na tisoče takih pajčkov na ladjo spustilo. Nemci imenujejo to pajčevino „Mariengarn“, „Marienfaden“, Francozi „Fils de la vierge“ (preja Marijina, matere božje). — Ali imamo kake pripovedke o tej pajčevini v narodu našem, ni nam znano; al brž ko ne je tudi pri nas babje leto dobilo imé od letanja one preje, ki bi se po takem pri nas smela imenovati babje leto. Tako piše zagrebški „Gosp. List“. — Nam je znano, da Slovenci te pajče niti imenujejo „babje leto“ Glej tudi Cigaleto slovník pod besedo „Sommerfaden“.

Pravdne stvari.

Ali se prevzame poroštvo z besedami:

„dober stojim za njega“? — (§. 1346 obč. drž. zakonika in člen 281 trgov. zak.)

Po obsegu tožbe, katero je Janez S. pod prostovoljnim namestovanjem Franceta L. zoper Petra V. za-

gospodarske, obrtniške in narodne

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrtoleta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrtoleta 1 gld. 15 kr.

V Ljubljani v sredo 22. novembra 1871.

O b s e g: O zložbi zemljišč. (Konec.) — Vrednost krompirjevca ali krompirjevega perja. — Za hišne potrebe. — O zavodih za uboge. — Poročilo o XXIII. skupščini Matičinega odbora 2. nov. 1871. (Dalje.) — Od kod imé babje leto? — Bivša pariška komuna in socializem. — Terminologija za matematiko. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

O zložbi zemljišč.

Priobčil Franc Schollmayr.

(Konec.)

To vse se pa doseže le s tem, ako se vpelje primerno kolobarenje ali vrstenje rastlinstva v poljedelstvo in pri višej omiki našega ljudstva tudi svobodno gospodarstvo v njegovem posestvu; al predno se vse to doseže, treba je najpred zložbe zemljišč.

V čem pa obstoji zložba zemljišč?

Zložba zemljišč obstoji v tem, da se vse raztresene njive in travniki, pašniki in pustinje, kakor tudi posamezne gozdne parcele, to se vé, vsako posebej, v eno celoto zložijo, potem pa zopet ali posamesno ali pa v več kosih skupaj med poprejšnje posestnike na novo porazdelé.

Zložba zemljišč se lahko raztegne na cele ravane ali polja, ali pa tudi le na posamesne zemljiške partije.

Da je pri zložbi zemljišč ob enem treba tudi gledati na to, da se davki odkupijo, zemljišča z napeljavo vode ali pa osušenjem zboljšujejo, potoki in reke vredijo, meje poravnajo, gonišča za konje napravijo, jame za pridobivanje kremena, peska, ilovice in proda priredijo, drevesnice osnujejo itd., to se že samo o sebi umeje.

Popolno in lepo zložena zemljišča segajo globoko v posestne razmere in se tudi že po svoji vnanji podobi odlikujejo.

V krajih, kjer se je zložba zemljišč že izpeljala, to je, da so se posamesni posestniki med sabo pogodili in raztresena posestva, njive, travnike itd. med sabo zamenili, kmetijstvo prav veselo napreduje. Polja in travniki imajo svoje pravilne meje, povsod so primerne poti in kolovozi narejeni, sadonosni drevoredi nastajajo; plotovi in ograje, katerih je bilo poprej celo število, so zginili; — tam, koder so poprej le kake stare ženice s slabo motiko v roki po majhnih njivah brskale in kakor krt rile, vleče zdaj po dvoje lepih čvrstih konj Zugmaier-jevo ali pa Schwerc-evo oralo, ki prevrača zemljo 8 do 10 palcev na globoko, to pa lepo in ravno kakor po črtalu; gozdom, travnikom in njivam je odmerjen prostor, kakoršen se jim prilega; vporaba lastnije je neomejena; na vsaki strani malopridni pašniki so prenehali; živinska klaja se prideluje; brezštevne ograje, mejniki in kameneni nasipi ginejo; v zapuščene in zanemarjene vasi se zopet povrača red in snažnost; gnojišča se zboljšujejo in naposled se gotovo tudi iz državnega in deželnega zaklada nekoliko pripo-

more, da se nakupi novo, zboljšano in sploh za koristno pripoznano kmetijsko orodje, kakor tudi različni stroji (mašine) in druge enake priprave, s katerimi se prva podlaga postavi vzornim kmetijam.

Zložba zemljišč pa ima še to posebnost, da posamesni posestniki svoja zemljišča tako zamené, da dobí vsaki svoje posestvo skupaj, dvorišče ali stavišče pa ravno v sredo. To je pa gotovo veliko vredno, ker se po tem vsakemu posestniku obdelovanje in obvarovanje njegovega posestva zelo zlajša. Veliko je tedaj na tem, kako stoji kmetija, to nam kažejo posebno umni Angleži, Flandri, Marši okrog severnega morja, deloma pa tudi Nemci, Čehi, Moravci, Poljaki in Ogri. Da se pri nas, ki nimamo tako raztresenih krajev in vasi, kakor po drugih deželah, tudi zložba zemljišč ne dá tako popolnoma izpeljati, kakor sem zgorej omenil, tega ne moremo tajiti, toda pri nas se že s tem mnogo storí, ako se le na vse strani raztresene majhne parcele primerno zložijo. Skušnje mnogih dežel nam kažejo, da si so kmetovalci tudi s takimi le majhnimi zložbami svojih raztresenih zemljišč vendar-le mnogo pomagali, kajti ne le, da so v malo letih svoje dolgove popolnoma poravnali in da so se tudi stroški za obdelovanje zemljišč in spravljanje poljskih pridelkov za polovico znižali, temveč tudi čisti dohodki njihovega posestva se so za 20 odstotkov pomnožili.

Dasiravno je dobiček tako očividen, vendar sem skoro popolnoma prepričan, da bi se za zdaj ne dalo pri nas mnogo zemljišč zložiti, če bi tudi imeli postavo, ki bi protivno manjino k zložbi prisiljevala.

Naši ljudje imajo v tej zadevi mnogo krivih misli in ugovorov. Važnost in velika korist zložbe zemljišč bi se morala po zaupnih možéh našim kmetovalcem razložiti. Mnogo jih je pa tudi, ki se bojé, da bi se jim njihova lastnina okrajšala, česar se je pa le tedaj bati, ako bi se vzeli taki izvedenci in cenilni možje, ki še niso dovolj izurjeni, da bi cenitev vršili na pravi podlagi, ker cenitev zemljiških doneskov prvega katastra našim kmetovalcem še zdaj mnogo straha prizadeva. Vlada in kmetijska družba morali bi skrbeti, da se dobijo izvedenci, namreč taki, katerim bi se nova delitev premoženja brez strahú lahko v roke dala. Stroški za zložbo zemljišč se ravna po cenilcih (šacevalcih); kolikor urnejši in sposobnejši so cenilci, toliko manjši so potem tudi dotični stroški.

Različnost zemlje ne dela nobenih zaprek, ker se vsakemu posestniku zemljišča v različnih legah združena lahko odmerijo.

Pa tudi to, da so posestva premajhna in preveč razkosana, ne daje nobene prilike za pritoževanje in ugovore, kajti ravno zategadel, ker so zem-

ljišča preveč raztresena in razdrobljena, treba je, da se zložijo.

Večkrat se tudi ugovarja, da se večji zemljiški kosi ali parcele ne dádó tako lahko prodati. Toda kakor hitro se bode dobrota in hasnovitost zloženih zemljišč malo bolj pripoznala, se potem tudi polja ne bodo kar tje v en dan in brez prevdarka razdeljevala, in tudi se ne bo dopustilo, da bi vsi dediči le eno njivo podedovali.

Se celó pri takih zlozbah, h katerim je treba posestnike s silo priganjati, je razlastenje ali zamenjava zemljišč, ako se vrši na občno blagostanje ljudstva, popolnoma opravičeno ter ne sega nikakor nepostavno v privatna posestva, kar se najlože iz tega lahko sodi, da se je državno oskrbovalstvo že večkrat v gozdnih zadevah (glej našo gozdno postavo), kakor tudi pri odvezi zemljišč enakih sredstev ali naredeb posluževalo.

To so bistvene in najpotrebniše stvari, ki je je vsakemu kmetovalcu o zložbi zemljišč vedeti treba.

Konečno le še toliko pristavljam, da bi bilo pač želeti, da se zložba zemljišč, kateri se je že skoro povsod, koder se nahajajo omikani kmetijski posestniki, pot odprla, tudi pri nas na korist občnega kmetijskega blagostanja in zaželenega napredka prej ko prej izvrši.

Gospodarske skušnje.

Vrednost krompirjevca ali krompirjevega perja.

Če sežgeš 100 funtov popolnoma suhega krompirjevega perja, ostaja ti 17 do 18 funtov pepela. Tega se lahko prepričaš, kedar koli hočeš.

Isto tako pa je po obilih kemičnih preiskavah dokazano, da v 100 funtih krompirjevega pepela je kalija (pepelika, potašelja) 45 funtov in fosforove kisline 10 funtov.

Te številke kažejo same po sebi, kako napačno je, da se krompirjevo perje zametuje.

Glavno vprašanje je tedaj: kako se dá krompirjevo perje najbolj za gnoj porabiti? Temveč je rešitev tega vprašanja važna, ker dandanes kmetovalci veliko denarja potrošijo za to, da kupujejo gnojila, ki imajo pepelik in fosforno kislino v sebi, krompirjevo perje in enake pridelke pa zametujejo.

Kako veliko kalija se samo po vinoreji nogradom vzame, in kako malo se misli na to, da bi ga nogradom povrnil z rozgami, krompirjevim perjem in enacim gnojem.

Začeli so sicer nekteri umni gospodarji krompirjevo perje rabiti za mešani gnoj (kompot); al malo je še taci pametnih kmetovalcev.

Gospodarji! nikar ne prezirajte teh naših besed.

Za hišne potrebe.

* Mazílo za čevlje. — Zopet je nastopil čas, ko bode treba imeti obuvalo, ktereга ne voda ne snežnica ne razmoči. Suha noga — pol zdravja: je starodaven pa resničen pregovor. Če tedaj hočeš v mokrem vremenu suh biti v nogah, napravi si sledeče izvrstno mazilo za čevlje: Na funt svinjske masti dodaj pol funta ribje masti in pomešaj oboje; kupi si za desetico kavčuka (gumija elastika) in za toliko tudi terpentinovega olja, pa zreži kavčuk na drobne kosčke in ga deni v terpentinovo olje, da se raztopi v njem. Ko se kavčuk v olji raztopi, zlij vse skupaj v urno mešano mast — in mazila imaš za čevlje, da nam boš hvaležen, dober kup in za dolgo časa.

Podučne stvari.

0 zavodih za uboge.

Po občinski postavi od 17. februarija 1866. leta, §. 28., odstavek 9., imajo občine skrbeti za uboge in za občinske dobrodelne naprave. V naših deželah še obstojé farni zavodi za uboge, kateri se oskrbujejo po dosedanjih postavah, in nekatere občine se potegujejo za to, da bi se ti farni zavodi izročili v oskrbovanje občinam (soseskam).

Da se v okom pride raznim zmotam gledé na pravice občin, se mora omeniti, da je v nekterih deželah, kakor v gornji in spodnji Avstriji, v Šleziji in na Koroškem, se ta zadeva uredila po posebnih deželnih postavah in dokler tudi mi nimamo take deželne postave, se dotične razmere ne morejo premeniti; vendar bode za ubožni zavod koristno, ako farna predstojništva v dobrem sporazumljenji z občinskimi pospešujejo dobrodelne namene.

V prevdarek toraj prinesemo zadevno postavo, ki je na Koroškem že veljavo zadobila in ki se glasi tako-le:

„Postava od dné 21. februarija 1870.,

veljavna za vojvodino Koroško, s katero se izdajo določbe za stran odprave farnih zavodov za uboge, in izročitve njihovega premoženja v oskrbovanje občinskih zastopstev.

Po nasvetu deželnega zbora Mojega vojvodstva koroškega ukazujem, kakor sledi:

§. 1. Farni zavodi za uboge so odpravljeni. Njihovo premoženje se ima izročiti krajnim občinam v oskrbovanje.

§. 2. Od izročitve so odločiti le tiste ustanove, katerih izročitev bi bila nasproti izrečno razodeti volji ustanovnika ali bistvu ustanove.

§. 3. Za oskrbovanje premoženja zavodov za uboge je pravilno (§. 5) pristojno zastopstvo one občine, v ktere okraju je farni zavod za uboge.

§. 4. Ako okraj farnega zavoda za uboge obsega več krajnih občin ali njihovih delov, se ima sedanje premoženje zavoda razdeliti med posamesne krajne občine po razmeri števila duš, ki pride iz dosedanjega okraja na te posamesne krajne občine.

§. 5. Ako se celo premoženje ali kateri njegov del zaradi tega razdeliti ne more, kjer je vsled izrečno razodete volje ustanovnika iz razdelitve izločeno ali ker bi se razveza skupnosti le z zgubo zgodila, je za oskrbovanje pristojno zastopstvo tiste občine, kateri gré po razmeri števila duš (§. 4) največi delež na skupnem premoženji. Ta ima vendar dolžnost, o takošnem skupnem premoženji z zastopstvom drugih vdeleženih občin vsako leto polagati račun in jim znesek dohodkov po številu duš (§. 4) izmerjeni redno odrajtovati.

§. 6. Občina ima premoženje zavoda za uboge v samovlastnem področji gledé na posebne namembe oskrbovati, in posebej zapisovati.

§. 7. Občinska zastopstva so vendar upravičena, za oskrbovanje ubogih sestavljati posebne komisije, katerih ude izvoli občinsko zastopstvo izmed vseh, ki imajo v občini pravico voliti. Občinsko zastopstvo ima ustanoviti področje teh komisij. Po sestavi takošne komisije se pa občina ne more oprostiti ne svoje dolžnosti do preskrbovanja ubogih, ne zavez, ki izvirajo iz dolžnega oskrbovanja zavodovega premoženja.

§. 8. Milodari, ubogim zunaj cerkvá prostovoljno namenjeni in postavni dohodki se morajo tudi odsehnal zavodu za uboge odrajtovati. Državno in deželno postavodajstvo ustanavlja postavne dohodke.

§. 9. K postavnim dohodkom spadajo sedaj:

a) globe razne vrste;